

Lähettäjä:

Pohjoinen Aurinko Oy Möhköntie 3. 82900 Ilomantsi

www.northernsun.fi

Vastaanottajat:

Yksikönjohtaja Leena Pietilä

Tarkastaja Terhi Puisto

Pääjohtaja Antti-Jussi Oikarinen

Osastonjohtaja Hanna Kortemaa

Ylitarkastaja Anna Mizrahi

Lakimies Salla Niemi-Konkari

Tiedoksi:

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Eduskunnan Oikeusasiamies

Aihe:Vastaus Ruokaviraston Kuulemiskirjeeseen (17.5.2021 3254/04.00.02.00/2021) siementen myyntiä koskevassa asiassa

Saatteeksi

Suomen perustuslain mukaan virkamies vastaa virkatoimiensa lainmukaisuudesta. Virkamies on myös vastuussa sellaisesta monijäsenenisen toimielimen päätöksestä, jota hän on toimielimen jäsenenä kannattanut. Pohjoinen Aurinko Oy katsoo, että Ruokavirasto on tehnyt virheellistä lain tulkintaa ja jo tähän mennessä tästä on aiheutunut yhtiöllemme merkittävää vahinkoa.

Kiitämme kuitenkin mahdollisuudesta kommentoida, vielä kerran, virheellisiksi katsomiamme väittämiä ja toivomme, että nyt lopulta yhteisymmärrys asiassa viraston kanssa löytyy. Käymme ohessa läpi lähettämämme kuulemiskirjeen sisältöä ja väitteitä ja esitämme lopuksi myös alustavaa arviota aiheutuneista vahingoista.

1. Yhteenveto aiemmasta kirjeenvaihdosta

Asiassa on käyty jo aiemmin varsin kattava kirjeenvaihto Ruokaviraston viranomaisten kanssa .

1.1. Pohjoinen Aurinko Oy:n tiedoksianto siemenvälityksen aloittamisesta 8.2.2021

Ilmoitamme aloittavamme kasvinjalostushankkeen, jonka osana järjestetään myös viljelijäkoulutusta ja pienten siemenerien välitystä koeviljelyyn.

<https://www.northernsun.fi/tiedoksianto-hamppualan-etakoulutuksen-kaynnistamisesta/>

1.2. Ruokaviraston vastaus tiedoksiantoon 5.3.2021

Ruokaviraston lakimies reagoi vielä samana päivänä, kun aloitamme tiedotuksen hankkeestamme. Saamme kirjeen virka-ajan jälkeen, jossa väitetään siemenvälityksemme rikkovan siemenlakia, koska myymme sertifioimatonta siementä.

<https://www.northernsun.fi/ruokaviraston-kirjelma/>

1.3. Pohjoinen Aurinko Oy:n vastaus Ruokaviraston kirjelmään 8.3.2021

Vetoamme voimassa olevaan siemenlakiin, joka nimenomaisesti sanoo, ettei sertifiointivaatimus koske pienten siemenerien myyntiä kasvinjalostustarkoituksiin.

<https://www.northernsun.fi/pohjoisen-auringon-vastine-ruokavirastolle-08-03-2021/>

1.4. Ruokaviraston vastaus edelliseen kirjelmäämme. 24.3.2021

Ruokavirasto esittää tulkinnan, jonka mukaan Pohjoinen Aurinko markkinoi sertifioimatonta siementä muuhun kuin tieteelliseen tarkoitukseen tai jalostukseen.

https://www.northernsun.fi/wp-content/uploads/2021/03/Vastaus_kirjeeseen.pdf

1.5. Pohjoinen Aurinko Oy:n vastaus edelliseen kirjelmään. 29.3.2021

Perustelemme valitsemaamme metodia tehdä valintajalostusta ja koeviljelyä yhteistyössä koeviljelijöiden kanssa, pienillä n.100-200 siemenen erillä.

<https://www.northernsun.fi/pohjoinen-aurinko-oy-29-3-2021-ilomantsi-vastaus-ruokaviraston-kirjelmaan/>

2. Siemenlain tarkoitus ja viraston toiminta

Siemenlain ensimmäinen pykälä määrittelee siemenlain tarkoituksen seuraavasti:

”Tämän lain tarkoituksena on ylläpitää ja edistää korkealaatuista kasvintuotantoa turvaamalla hyvälaatuisten ja Suomen kasvuolosuhteisiin sopivien siementen tuotantoa ja käyttöä”.

Yleisperusteluissa todetaan:

”Siemenlainsäädännöllä pyritään takaamaan ammattimaisessa käytössä olevien siementen hyvä laatu meidän oloihimme soveltuvista lajikkeista. ”

Siemenosaston johtaja Leena Pietila omassa blogissaan tiivistää kylvösiemenen merkityksen näin:

”Odotukset keinoista, joilla sadon määriä voidaan kasvattaa, kohdistuvat viljelytekniikan ja koulutuksen lisäksi erityisesti kasvinjalostukseen ja käytettävän kylvösiemenen laatuun. Kasvinjalostus on keino sopeutua muuttuvaan ympäristöön ja lisätä satoa. ”

”Yksi kestävän maataloustuotannon tukipylväistä onkin tehokas ja hyvin organisoitu siemenala, jossa koko siemenen tuotanto-, käsittely-, varastointi- ja jakeluketju toimii. Lisäksi ostava viljelijä tietää ostamansa siemenen laadun ja voi luottaa siihen.”

<https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/ajankohtaista/ruokaviraston-blogi/blogitekstit/blogi-mika-on-kylvösiemenen-rooli-ruokaturvassa/>

Siemenlain keskeisin tarkoitus on turvata ammattiviljelijöiden siementuottajilta hankkiman kylvösiemenen laatu.

Se, että siemenlakia halutaan soveltaa tilanteeseen, jossa koeviljelijöille myydään 20-200 siemenen eriä, on hyvin kaukana lain tavoitteista.

Ne henkilöt, jotka osallistuvat koeviljelyyn, tietävät, että kyse on kasvinjalostussiemenestä ja he eivät tarvitse asiassa viranomaisten suojelua siemenlain turvin. Kaikki mukaan lähteneet ovat myös tietoisia käydystä kirjeenvaihdosta, ja voimme tarvittaessa toimittaa viranomaisille heiltä ryhmälausunnon, jossa todistetaan, etteivät koe minkäänlaista vahingon mahdollisuutta sertifioimattoman siemenen saamisesta hankkeidemme kautta. Kommentit ovat olleet päinvastaisia. Ruokaviraston toiminta koetaan uhkana.

Nähdäksemme siemenlakia on ryhdytty nyt soveltamaan joillakin muilla tarkoituksiperillä kuin mitä EU:n ja Suomen lainsäädännössä on asetettu.

3. Siementen myynti kasvinjalostustarkoitukseen

Siemenlain 12 pykälä määrittelee poikkeuksia sertifiointivaatimuksista ja toteaa:

Poiketen siitä, mitä 5 §:n 2 momentissa säädetään, sertifioiduttomina saadaan markkinoille saattaa:

1) vähäisiä määriä tieteellisiin tarkoituksiin tai jalostukseen käytettäviä siemeniä;

Kävimme tästä asiasta kirjeenvaihtoa aiemmin.

Kirjelmässä 24.3.2021 virasto otti kantaa näin:

“Ruokaviraston tulkinnan mukaan markkinointia ei todellisuudessa tehdä kasvinjalostustyöhön, vaan alan harrastustoimintaa aloittaville henkilöille osana kurssitusta, jonka tarkoituksena on opetuspakettien myyntituloilla rahoittaa yhtiönne liiketoimintaa. Suunnitelmanne kurssittaa valikoimaton joukko henkilöitä aloittaen hamppukasvin viljelyyn tarvittavasta taidosta, ei tue käsitystä vakavasta kasvinjalostushankkeesta jalostaa teollisen mittakaavan tuotantoon soveltuva hamppulajike. Sita ei myöskään tue tiedoksiannossanne esitetty suunnitelma, jonka mukaan aiotte luovuttaa keskeneräistä jalostusaineistoa suurelle joukolle toimijoita, jotka eivät ole perehtyneitä jalostustoimintaan.”

Vastasimme tähän tulkintaan. 29.3.2021 näin:

”Tavoittemme on laskea liikkeelle koeviljelyyn n 50000 siementä niin, että kukin koeviljelijä testaa meidän F2 sukupolven risteytystä Finolasta ja CBD-lajike Swiss dreamista yhdessä Finolan kanssa. Pyydämme osallistujia pitämään kasvatuksesta kuvapäiväkirjaa ja annamme hoito-ohjeita ja valintaohjeita etäopetuksen ja henkilökohtaisen neuvonnan keinoin. Pyydämme myös kirjallisen loppuraportin. Tavoitteena on saada tietoa siitä, kuinka risteytysaineistomme tässä vaiheessa poikkeaa Finola-lajikkeesta sadon määrän ja muiden ominaisuuksien osalta. Tavoitteena on myös koota tietoa molempien siemenkantojen menestymisestä erilaisilla kasvuvyöhykkeillä Hangosta Ivaloon. Osallistujilta pyydetään kasvinäytteet ja siemeniä suurisatoisimmista tai muilta ominaisuuksilta kiinnostavimmista kasvivyöhykkeistä. Muita ominaisuuksia, joita tarkkailemme ovat kauniit ja koristekäyttöön soveliaat värimuunnokset ja myös poikkeuksellisen voimakkaat tuoksut. Tämä metodimme on toimiva ja antaa meille mahdollisuuden nopeassa ajassa koota runsaasti tietoa ja viedä myös lajikekehitystä eteenpäin. Ei ole ruokaviraston asia lainkaan ryhtyä mestaroimaan, jotka ovat oikeita kasvinjalostajia ja ketkä eivät. Tulkinta on mielivaltaisen, lakiin perustumaton ja selkeästi virheellinen.

Toivon, että edellinen selvitys riittää oikaisemaan viraston väärinkäsitykset ja virasto vetää takaisin loukkaavat epäilynsä ja sallii yhtiömme toteuttaa kasvinjalostustyötä valitsemillaan metodeilla. Kasvinjalostus on geneettistä koodausta ja metodimme

tältä osin lähenee Linux-mallia jossa käyttöjärjestelmän kehitys joukkoistettiin. Ei ole Ruokaviraston tehtävä tulla määrittelemään millaisilla metodeilla kasvinjalostusta toteutetaan. ”

Kuulemiskirjeessä Ruokavirasto kuitenkin yhä kirjoittaa:

”Pohjoinen Aurinko Oy:n Ruokavirastolle antamien tietojen perusteella kyseessä ei ole vahainen maara siementa tieteelliseen tarkoitukseen tai jalostukseen taikka koetoiminta. Kyseessä on ammattimainen toiminta, jolla hyodynnetaan jalostetta, joka on suunniteltu käytettäväksi teollisessa mittakaavassa.”

Virasto myöntää sen että kyseessä on ammattimainen toiminta, jossa kehitetään jalostetta (siis lajiketta) käytettäväksi teollisessa mittakaavassa. Tämä on tietenkin jokaisen peltosiemennä jalostavan toiminnan idea. Virasto siis tunnustaa ja tunnistaa, että yhtiömme on kasvinjalostusta harjoittava toimija, mutta puuttuu yhteen metodeistamme. Virasto ei ilmeisesti pidä mahdollisena, että meidän koeviljelijöistä voisi olla hyötyä kasvinjalostushankkeessamme.

Juridisesti tällainen spekulointi ei ole kestäväällä pohjalla. Kyse on siitä, mihin tarkoitukseen siemen ilmoitetaan myytäväksi. Jos siemen ilmoitetaan myytäväksi koristekasvatukseen tai elintarvikekäyttöön, toiminta ei kuulu siemenlain piiriin. Markkinoinnissa esitetty siementen käyttötarkoitus määrittelee siis sen sovelletaanko lakia vai ei.

Yksi esimerkki tästä periaatteesta on Suomessa ja muissa EU-maissa yleistynyt thc-kannabiksen siementen myynti ns keräilytarkoituksiin. Kun myyjä ilmoittaa, ettei siemeniä ole tarkoitettu kylvettäväksi, vaan pelkästään keräilykäyttöön, eivät viranomaiset ole EU:n alueella puuttuneet toimintaan. <https://yle.fi/uutiset/3-11697867>

Lakiteksti ei anna viranomaiselle mahdollisuutta kieltää siementen myyntiä kyseenalaistamalla asiakkaille ilmoittamamme viljelytarkoituksen. Se, että viranomainen antaa ymmärtää, että puhe koeviljelystä ja kasvinjalostuksesta olisi tahallista harhauttamista ja tosiasiallisesti kyse ei olisi kasvinjalostuksesta, on lakiin perustumatonta mielivaltaista toimintaa, ja koemme sen loukkaavana.

Ruokavirasto kirjoittaa lausunnossaan 24.3.2021: *”Ruokavirasto ei tässä vastauksessa ota kantaa muihin esittämiinne asioihin kuten hamppulajikkeiden jalostustarpeeseen, jalostuksen tavoitteisiin, hamppukasvista saatavien tuotteiden jatkojalostukseen tai muuhun tuotekehitykseen.”*

Käytännössä virasto kuitenkin ottaa rajusti kantaa kasvinjalostuksen tarpeisiin jo pelkästään sillä, että on lähtenyt kyseenalaistamaan tekemäämme kasvinjalostustyötä ja sen metodeja.

Hamppu on palaamassa hyötykäyttöön hyvin moniin eri tarkoituksiin, ja tämä on

synnyttänyt suuren tarpeen kehittää eri tarkoituksiin soveltuvia hampullajikkeita.

Jos ja kun yhtiömme kasvinjalostusprojektit ovat ainoat tiedossa olevat yritykset kehittää Finolan rinnalle muita uusia meidän oloissamme menestyviä lajikkeita ja virasto ryhtyy siemenlain turvin estämään toimintaa, kyse on vahvasta kannanotosta lajikejalostuksen tarpeellisuuteen.

Todettakoon, että siemenlaki pikemmin edellyttäisi tukitoimia kansallisesti tärkeiden viljelykasvilajien kasvinjalostustyöhön.

17 § Kansallisesti tärkeiden peltokasvilajien siemenhuollon turvaaminen
Kansallisesti tärkeiden peltokasvilajien siemenhuollon turvaamiseksi voidaan kasvinjalostusyriykselle maksaa huoltovarmuusrahaston varoista korvausta lajikkeiden jalostustyöstä, joka tapahtuu Suomessa, ja kantasiementuotannosta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan säännökset korvaukseen oikeuttavista kasvilajeista ja -lajikkeista sekä muista korvausperusteista.

Tällä hetkellä hamppu 1000 hehtaarin viljelyalalla ei vielä ole kansallisesti merkittävä peltokasvi, mutta kasvissa on potentiaalia kaikkein merkittävimmäksi peltoviljelyssä olevaksi kasviksi maassamme. Ruokaviraston tulisi olla tukemassa hampun viljelyn kasvua eri käyttötarkoituksiin, ei estämässä ja jarruttamassa.

Viraston toiminnasta syntyy vahva vaikutelma, että kyse on nyt jostakin aivan muusta kuin tarpeesta suojella siemenmarkkinoita väärinkäytöksiltä. Kyse on lakiin perustumattomasta mielivaltaisesta viranomaismenettelystä ja puuttumisesta elinkeinovapauteen ja tutkimuksen vapauteen. Monet ovat myös nähneet viraston toiminnassa selkeän ajojahdin piirteitä.

4. Koristekasvatus

Pohjoinen Aurinko Oy on käynnistänyt koulutuspakettien myynnin lisäksi myös Koristehampun kasvatuskisa -nimisen kampanjan.

<https://www.northernsun.fi/koristehampun-kasvatuskisa/>

Kampanjassa välitetään asiakkaalle n. 25 Finola-lajikkeen ja Swiss Dream -lajikkeen risteytyssementä. Risteytyskasvien thc/cbd-suhde on huomattavasti pienempi kuin Finolan, eikä kasveja voi käyttää päihdetarkoituksiin. Siementen viljelytarkoitukseksi asiakkaan kannalta on määritelty koristekasvatus.

Hampun kasvattaminen koristekäyttöön on sallittua sekä huumausainelain että YK:n huumausainesopimuksen nojalla. Siemenlaissa puolestaan todetaan yksiselitteisesti, ettei lakia sovelleta öljy- ja kuitukasvien siementen käyttöön koristetarkoitukseen.

"Viljakasvien, öljy- ja kuitukasvien sekä vihanneskasvien siementen käyttäminen

koristetarkoituksiin olisi lain soveltamisalan ulkopuolella, sillä myös direktiiveissä on koristekäyttö jätetty ulkopuolelle näiden kasviryhmien osalta. Siementen käyttö elintarvikkeiksi ei myöskään kuulu tämän lain piiriin. ” Lakiehdotuksen perustelut, Soveltamisala.

Ruokavirasto kirjoittaa kuulemiskirjeessään

”Pohjoinen Aurinko Oy:n Ruokavirastolle antaman tiedon mukaan yhtiön tarjoamassa koulutuksessa tarjotaan maksullisessa opetuspaketissa hampunsiementä peltoviljelyyn tarkoitettun öljyhampullajikkeen jalostukseen ja puutarhakasvien tuottamiseen. Opetuspaketissa Pohjoinen Aurinko Oy lähettää <https://www.northernsun.fi/wp-content/uploads/2021/04/kasvatusopa-v2.pdf> - sivuston mukaan osallistujille 50-200 kappaletta Finola-lajikkeen siementä, joka on Ruokaviraston kasityksen mukaan sertifioimatonta, ja 50-200 kappaletta sertifioimattomia siemeniä omasta tuotannostaan. Tallainen toiminta on siemenlain mukaista toimintaa, jossa tulee käyttää sertifioitua siementä. Myös koristehampun kasvatuskisassa markkinoidaan sertifioimatonta siementä. Pohjoinen Aurinko Oy on 8.2.2021 antanut Ruokavirastolle tiedoksi, että koeviljelyhankkeessa mitataan kasvatetun sadon pitoisuuksia. Ruokaviraston näkemyksen mukaan koristekasveja ei mitata pitoisuuksia. Näin ollen Ruokavirasto katsoo, että kyseessä on muu kuin hampunsiementen käyttö koristetarkoitukseen.”

Tiedoksiannossamme 8.2.2021 ei puhuttu koristekasvatuksesta mitään, eikä Koristehampun kasvatuskisaa ollut vielä tuolloin edes käynnistetty. Kerroimme siinä aloittavamme hampun koeviljelijäverkoston ja koulutuksen rakentamisen osana kasvinjalostushanketta. <https://www.northernsun.fi/tiedoksianto-hamppualan-etakoulutuksen-kaynnistamisesta/>

Pitoisuuksien mittaamisesta ei puhuta myöskään myöhemmin käynnistetyn Koristehampun kasvatuskisan esitteessä ja toimintaohjeissa. •

<https://www.northernsun.fi/wp-content/uploads/2021/03/koristehamppu-kisa.pdf>

Mutta todettakoon painokkaasti, että vaikka koristekäyttöön kasvatetuista hampuista mitattaisiin myös pitoisuuksia, se ei tietenkään merkitsisi sitä ettei kyseessä olisi siementen myynti koristekäyttöön. Täytyy ymmärtää, että jos siemeniä myydään koristekasvatusta varten ja ostaja niitä sitä tarkoitusta varten ostaa, kyse on koristekasvatuksesta. Kun mietitään siementen käyttöä, on sitä mietittävä tietenkin asiakkaan kannalta. Myöskään sen ei pitäisi olla mitenkään raskauttavaa, että osallistumismaksuilla rahoitetaan kasvinjalostushanketta.

Tiivistämme: Siemenlain mukaan, kun asiakas ostaa hampun siemeniä koristekasvatukseen tai elintarvikkeeksi, ei myyjää silloin sido siemenlaki.

Se, että koristekasvatuksen ohessa yhtiö kerää tietoa viljelijöiltä, ei muuta kasvatuksen tarkoitusta ostajan osalta. Jos vastaavasti ruokahampun siemenen

tuottaja kokoaisi asiakkailtaan kokemuksia esimerkiksi siementen terveysvaikutuksista, se ei muuttaisi mihinkään sitä että siemenet on myyty ja ostettu elintarvikekäyttöön.

Virastossa luetaan siemenlakia tältä osin yksiselitteisesti virheellisesti.

5. Lajikkeettoman siemen myynti

Katsomme edellä osoittaneemme, että koulutuspakettien myynti osana kasvinjalostustyötämme on siemenlain mukaista pienten erien myyntiä kasvinjalostustarkoituksiin, eikä silloin vaadita sertifioidun siemenen käyttöä. Johtopäätös on sikäläkin ymmärrettävä arkijärjellä, että kasvinjalostussiemen ei voi olla sertifioitua, vaan vasta kehittämissivaiheessa, ja sertifiointia haetaan, kun lajiketyö on siinä pisteessä kuin halutaan.

Katsomme edelleen osoittaneemme, että Koristehampun kasvatuskisassa tapahtuva siemenvälitys ei kuulu siemenlain piiriin lainkaan.

Kolmas mahdollinen sertioimattoman siemenen myynnin oikeutus löytyy siemenlain pykälästä 12

12 §. Erityiset säännökset. Sertifioimattomia siemeniä saisi kuitenkin 4 §:stä poiketen saattaa markkinoille pieniä määriä tieteellisiin tarkoituksiin tai jalostukseen tarkoitettuja siemeniä ja lisäksi nurmi- ja rehuksvien sekä öljy- ja kuitukasvien tuotantoon tarkoitettua lajikkeettomia kaupallisia siemeniä.

Pykälän turvin on ollut sallittua myydä lajikkeetonta siementä ja tätä Finolan osalta jouduttiin soveltamaan, kun se menetti lajikeoikeudet 2006-2011 liian korkeiksi nousseiden thc-pitoisuuksien vuoksi. Noina vuosina finolan siementä myytiin viljelijöille ja Finola jatkoi sopimusviljelijöiden kanssa ruokaöljyn tuottamista, mutta viljelijät eivät voineet saada viljelytukea.

Nyt virasto sitten väittää, että MMM:n vuonna 2020 laatima asetus olisi poistanut tämän mahdollisuuden, sillä asetustekstin loppuksi sanotaan:”Lajikkeettomana kaupallisena siemenenä saa markkinoida mustasinapin (*Brassica nigra*) siementä. ”

Asetuksessa ei kylläkään suoraan täsmennetä, että asetus olisi poistanut siemenlakiin kirjatun oikeuden muiden öljy- ja kuitukasvien lajikkeettoman siemenen myynnistä.

Muutos lakitekstiin on erittäin merkittävä, mutta kun luetaan lakitekstissä annettavat asetuksenantovaltuudet, näyttää vakavasti siltä, että ministeriö asetusta säätäessään on ylittänyt valtuutensa ja kiristää siemenlakia tavalla, jota laki ei salli.

Siemenlaki sanoo asetuksen annosta: ”Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettusta sertifioimattomien siementen markkinoille saattamisesta, lajikeaitoudesta, puhtaudesta, itävyydestä, terveydestä, käsittelyn ja varastoinnin edellytyksistä sekä 2 momentissa tarkoitettusta siementen käsittelemisestä ja toimittamisesta sopimustuotannossa.”

Asetuksella ei nähdäksemme voida supistaa lain sallimia mahdollisuuksia kasvilajien osalta tuottaa lajikkeetonta siementä. Kyse on elinkeinovapauden loukkauksesta ja erittäin vaarallisesta säädöksestä myös tilanteessa, jossa Finola-lajike joutuisi uudestaan menettämään sertifiointinsa.

Todettakoon, että se, että Finolaa voidaan ylipäänsä viljellä perustuu ko. lajikkeelle, annettuun poikkeusmenettelyyn pitoisuusmittausten osalta. Finolan osalta thc-pitoisuudet mitataan kesken kypsymisen olevasta kasvustosta jolloin thc-pitoisuus on alle 0,2 prosenttia. Näin on voitu kiertää se ilmiö, että jo syyskuussa Finolan thc-pitoisuudet ovat moninkertaiset tukirajoihin nähden. On hyvin mahdollista, että syntyy tilanne, jossa sertifioitua Finolaa ei saada markkinoille ja nyt tuolla asetuksella kiellettäisiin sitten käytännössä koko öljyhampun viljely Suomessa.

Näyttää siltä, että asiassa on ylitetty asetuksenantovaltuudet ja aiheutettu suurta riskiä öljysiementuotannon jatkuvuudelle.

Todettakoon selvyuden vuoksi, ettei Pohjoinen Aurinko Oy kuitenkaan ole tuon lainkohdan perusteella oikeuttamassa sertifioimattomien siementen välitystä, mutta toivomme Ruokaviraston ja MMM:n lakiosaston selvittävän, onko asetuksen annossa tapahtunut virhe ja asetuksen antovaltuuksien ylitys. Asia kiinnostaa yhtiötämme jatkoa ajatellen ja sillä on merkitystä kaikkien ammatillisten hampun viljelijöiden oikeusturvan kannalta. Onko asetusta säädettäessä pyydetty lausuntoja alan toimijoilta?

6. Virkavastuu ja aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen

Viraston toiminta asiassa on ollut alun alkaen väärillä urilla. Siemenlakia on ryhdytty tulkitsemaan vastoin lainsäätäjän tarkoitusta ja selkeästi virheellisesti.

Suomen perustuslain mukaan virkamies vastaa virkatoimiensa lainmukaisuudesta. Virkamies on myös vastuussa sellaisesta monijäsenisen toimielimen päätöksestä, jota hän on toimielimen jäsenenä kannattanut.

Ruokaviraston toiminta on aiheuttanut runsaasti vaativaa ja kallista juridista työtä keskellä kevään kiireisimpiä sesonkeja.

Vielä paljon suurempi vahinko on syntynyt siitä, että toimintanne vuoksi olemme ainakin toistaiseksi menettäneet Ely-keskukselta haetun käynnistystuen, 35 000 euroa ja investointituen 10 000 euroa.

Teimme yhteistyössä Ely-keskuksen kanssa tukihakemuksia helmikuun aikana. Mukana oli useitakin liiketoiminnan neuvoja rakentamassa liiketoimintasuunnitelmaa ja kannattavuuslaskelmia tuleville vuosille.

Noissa palavereissa päädyttiin siihen, että hampungal alan kehittämisessä on vaihe, jossa tarvitaan paljon tutkimusta, kehittämistä, koulutusta ja neuvontaa ja rakensimme liiketoimintasuunnitelmaa pitkälle niiden ideoiden varaan.

Olimme yhteydessä Itä-Suomen yliopistoon ja budjetoimme käynnistystukihakemukseen merkittäviä summia korvauksiin yliopistolla teetetävistä pitoisuusanalyysistä.

Budjetoimme myös merkittävästi laitehankintoihin ja laitekehitykseen, tarkoituksella jatkaa ja tehostaa luontaistuotteiden kehittämistä. Tavoitteena on kehittää cbd-tuotteita, joissa on paitsi hampun yhdisteitä myös muita villoja ja viljeltyjä yrttejä ja myös mm. pakurikäppää.

Todettakoon, että toiminta on tältä osin linjassa myös Itä-Suomen yliopistossa tehtävän hanketyön kanssa. https://ruokaketjuelli.fi/wp-content/uploads/simple-file-list/Olly_ja_kuituhampun_mahdollisuudet_uusien_hampputuotteiden_raaka_aineena_lyhyt.pdf

Kun virasto otti kannan, jonka mukaan rikomme koulutuspakettien myynnillä siemenlakia, romahti myös merkittävä osa liiketoimintasuunnitelman tulorahoitussuunnitelmasta.

Ely-keskuksen kanssa käydyissä neuvotteluissa vielä maaliskuun alussa oltiin siinä käsityksessä, että myönteinen päätös tukihakemuksen pohjalta saadaan jo huhtikuun aikana. Ruokaviraston puuttumisen jälkeen kuitenkin tilanne jäättyi täysin. Ilmeisesti Ely-keskuksessa odotetaan selkeää ratkaisua juridiseen kiistaamme.

Katsomme, että jos nämä neuvotellut tukipäätökset jäävät toteutumatta, virasto on virkavastuussa myös näistä 45 000 euron vahingoista yhtiöllemme.

Ruokaviraston puuttuminen on myös heijastunut suoraan ihmisten haluun osallistua hankkeisiimme. Kun virasto ilmoittaa kantanaan, että toimintamme on lainvastaista, tämä on hyydyttänyt myös siemenpakettien/koulutuspakettien kysyntää. Osallistujamäärät ovat jääneet alle kymmenesosaan tavoitellusta ja tämä on aiheuttanut taloudellisia menetyksiä ja vahinkoa kasvinjalostustyön tavoitteille. Osa mukaan tulleistakin on vetäytynyt yhteistyöstä viraston kannanottojen säilyttämänä.

Lisäksi on nähtävissä, että viraston toiminta on vaikeuttanut keväällä järjestetyn osakeantimme toteutumista. On vaikea löytää sijoittajia yhtiöön, jonka liiketoimintamalli määritellään viranomaisen toimesta laittomaksi.

<https://www.northernsun.fi/osakeanti/>

Toivomme tietenkin, että tilanne laukeaa ja virastossa ja MMM:ssä päädytään siihen, että toimintaamme ei ole syytä olla estämässä ja kieltämässä, vaan päinvastoin tukemassa. Tämän kurssintarkistuksen jälkeen toivomme myönteisiä päätöksiä tukihakemuksillemme mahdollisimman pian.

Uskomme vahvasti alan tulevaisuuteen ja olemme tekemässä tuotekehitystä paitsi kotimaan markkinoille, myös vientiin.

Toivomme rakentavaa yhteistyötä Ruokaviraston kanssa maaseudun kehittämisessä ja uskomme, että hamppu tarjoaa suomalaiselle maaseudulle juuri nyt sen kaipaamia uusia mahdollisuuksia.

Ystävällisesti tervehtien

Pohjoinen Aurinko Oy:n puolesta

Hannu Hyvönen, FK

P. 0442003654

Möhköntie 3 82900 Ilomantsi

www.northernsun.fi